

Részletes műleírás

1. Az épület általános leírása

Az épület a Petőfi Sándor utca és a Városház utca között átjáró ház. A Petőfi Sándor utca gyalogos forgalmú, gépjárművel csak a Városház utca felől közelíthető meg. A kapubejárókban a közúti úrszelvény szélességében (2,50 m) csak 3,50 m magasság áll rendelkezésre. A pince + földszint + három emeletes épületnek két, függőfolyosós udvara van, udvaronként egy – egy főlépcsőházzal az utcai szárnyakban és egy – egy melléklépcsőházzal az udvari szárnyakban. Mindkét udvarban acél – üveg szerkezetű, későbbi beépítésű személyfelvonó található.

Az épület utcai homlokzatai építészeti megjelenésében 13-13 tengelyes, egyszerű homlokzati rendszerben kerültek megvalósításra. A Városház utca felőli homlokzat dísztelenebb, egyszerűbb, míg a Petőfi Sándor utcai homlokzat 4-5-4 osztatú rendszerrel mozgalmasabb. Ez tekinthető a főhomlokzatnak. A középtengelyben kazettázott boltozatú kapualjak vezetnek át a szép arányú, tompított sarkú udvarokba. A szellős légterű, levegős udvarokat kellemes arányú belső homlokzatok határolják, egyszerű, vakolat architektúrával, egyenes és íves záródású nyílás keretezésekkel. A vörös márvány függő folyosó elemeket kő konzolok gyámolítják. A körfolyosó igényesen díszített korlátokkal szegélyezett.

A századforduló eklektikus építészete túlharsogta, túlnötte ezt a szerény eleganciájú házat, így az háttérbe szorult és mára szegényesnek tűnik.

„A huszas évek közepe táján az épületet teljesen kitatarozták, udvarát megtisztították izléstelen portáljaitól, szeretetteljes kézzel tapintatosan fel is ékesítették, előcsarnok-boltozataiba szép, kovácsoltvas lámpákat akasztottak, a fürkékbe néhány tetszetős vázát helyeztek, az udvarokba architektonikusan szegett gyepágyakat telepítettek és néhány kőpadot is állítottak. Ekkor váratlan meglepetésként bontakozott ki az addig lenézett mű finom hangulatú szépsége, szerénységében is előkelő nyugalma, amely megmutatta, hogy a városi bérházak annyit és sokszor oly jogosan elítélt zárt udvarai igaz művészetet is nyújthatnak.” (Zádor-Rados: Hild János)

Az épületet a II. világháború után államosították, majd további üzleteket és lakásokat alakítottak ki benne, a nagyobb lakások felosztásával.

Az épület legutóbbi felújítási tervei (amik nem, vagy csak részben valósultak meg).

- A Budapest, V. Petőfi Sándor utca 3. műemléki épület udvarainak felújítási munkáinak kiviteli tervdokumentációja (BUVÁTI, 1984. Tsz.: 7-9393-9) Szerepel benne már az udvari kút, mint megtartandó és felújítandó, azzal a kíváncsival, hogy működjön is. A tervben az udvar burkolata 18/18/18 cm bazalt kőburkolat, a kapualjakban fakocka.
- Belső homlokzat felújítás V. ker. Városüzemeltető Vállalat Tervező Iroda – 1994., Tsz.: 1316/94-34. A tervben védendő elemek – többek között – a kút és a fakocka burkolat.
- Utcai homlokzat és főpárkány statikai vizsgálat – Archicorp Építész Studio, 1997. , dr. Geszler Rudolf
- Utcai homlokzat és főpárkány vizsgálat - Városmajori Építész Iroda, 1999. Bognár Ferenc

2. Az Ars Medica Lézerklinika elhelyezkedése, működése

Az Ars Medica Lézerklinika 1994 óta működik az épület középső szárnyának első emeletén. A helyiségek eredetileg a két traktust egyesítő, közepén pillérekkel alátámasztott terem volt, ahol pénzváltók, majd vívóterem működött. A később beépült és kis irodákra osztott bérleményekben nyert elhelyezést a Lézerklinika, három kis műtővel, két beteg szobával és a szükséges kiszolgáló helyiségekkel. A főbejárat a Petőfi Sándor utca felőli udvar függőfolyosójáról nyílt. A Városház utca felőli udvarból nyíló bejáratot gazdasági bejáratként használták, betegforgalom azon keresztül nem történt. Eredeti állapotában 298 m² alapterületen működött.

A 2012. évben az I. emeleten a klinikához csatolt, korábbi lakásokból betegszobákkal (Zsoldos Lehel építészmérnök) a területe 465 m²-re növekedett. Ezt követően a földszinti kis üzletek, raktárak területeivel, valamint a bérleményhez tartozó pince helyiségekkel 196,40 és 185,20 m²-tel bővült. Az I. emelet+földszint+pince összesen: 854.47 m²

A klinikán járó beteg és egynapos sebészeti ellátás formájában végeznek vizsgálatokat és beavatkozásokat. Az ambuláns műtéteket az első vizsgálat után – szükség esetén - azonnal, míg az egynapos sebészeti műtéteket – az esetlegesen szükséges kiegészítő vizsgálatok elvégzése után - előjegyzés alapján végzik el. Az egyidejű létszám csúcs esetben elérheti a 40 főt (25 beteg és hozzátartozó, 15 fő személyzet). A Lézerklinika tervezett nyitvatartási ideje: 8-20 óra között, a bővítés után 24 órás ügyeleti ellátással bővülve.

3. Tervezett állapot

A bővítés és részleges átalakítás után az Ars Medica Lézerklinika három szintes lett, a szintek egy belső lépcsővel és lifttel lettek összekapcsolva. Így a klinika és a lakóház forgalma az egyes szintek között – a korábbtól eltérően már - elkülönítetten történik. A betegek az utcáról a belső udvaron át, a földszinti főbejáraton keresztül közelíthetik meg a klinikát. Ezen a szinten reprezentatív váró, recepció és négy rendelő került elhelyezésre, továbbá látogatói WC csoport és pénztár is itt kapott helyet.

Az I. emeleten, a korábbi műtők, orvosi- és betegszobák megmaradtak, illetve bővítésre kerültek. Erre a szintre már csak az orvosi beavatkozásra berendelt betegek mehetnek fel, a műtőbe, illetve a műtét után a pihenő szobákba.

A klinikához csatolt pincei helyiségekben kerültek kialakításra a személyzeti öltözők és az egyéb raktárak, gépészeti központok és kiszolgáló helyiségek, az udvar felől kialakított, külön gazdasági bejárat, lépcsővel.

4. Szerkezeti beavatkozások

1. Az új lépcső és lift helyén a földszint feletti téglaboltozatos födém szakasz elbontásra került.
2. Az új lépcső szerkezete: monolit vasbeton lemez, ragasztott biztonsági üveg és rozsdamentes acél korláttal.
3. A lépcső összesen 57 fellépést tartalmaz, a karszélesség: 120 cm, fokméret: 33/14.80 cm és húzott fokokat is tartalmaz, a ház egyéb lépcsőinek méretéhez igazodva A földszint és az I. emelet között közbenső pihenő is készült.
4. A szinteket összekötő felvonó 10 személyes, betegágy szállítására is alkalmas. A liftakna fala 20, ill 25 cm vtg zsalukő beton. A lift aknát süllyeszteni kellett, amihez az épület meglévő alapjait is szakaszosan alá kellett betonozni.
5. Az új válaszfalak 10 cm vastag POROTHERM, illetve szerelt válaszfalak a padlóvonaltól 2.40 m magasságig, e felett átlátszó, ragasztott biztonsági üveg térelhatárolók biztosítják.
6. A homlokzati nyílászárók eredeti állapotuknak megfelelően kerültek felújításra, fa szerkezettel, a belső szárnyak hőszigetelő üvegezésével (3-8-3 mm), fehér színre mázolvva.
7. A Petőfi Sándor utcai udvarban az átjárótól balra eső falfelületen található vörös márvány falikutat felújítjuk és áthelyezzük az Ars Medica Lézerklinika földszinti falára, működő képesen felújítva.

Budapest, 2016. szeptember hó

Krikovszky Péter
okl. építészmérnök
É1 01-0092
vezető építész tervező

Csató Judit
okl. építészmérnök
É1 01-0762
építész tervező

2., A keresztoszárny nyugati homlokzata, 1925 után, BTM, Kiscsel/ Múzeum

A befalazott oszlopközök
(Forrás: 1965, Hild-Ybl Alapítvány)

A rekonstrukció során feltárt és bemutatott
eredeti oszlop 2014.

A fotók egy része: Nagy Balázs

A felújításban, rekonstrukcióban részt vevő személyek névsora:

Megbízó:

dr. Dömötör Gábor igazgató főorvos
arsmedica@arsmedica.hu

Kórház technológus:

Finta Gábor
finta.gabor@egeszsegtervezo.hu

Gépész tervező:

Móré Mihály:
more.mihaly@more-plan.hu

Elektromos tervező:

Kiss András:
kikol075@gmail.com

Lift tervező és kivitelező:

Molnár Tibor, Molnár Lift kft.
molnarlift@tlt.hu

Klíma – szellőzés tervező:

Rácz Gábor, Váradi Gábor: ügyvezető igazgató
columbus@columbus-klima.hu

Tűzvédelmi szakértő:

Végh Ferenc
vegh.ferenc7@upcmail.hu

Statikus tervező

Pintér Sándor, Sigma Stúdió
sandor.pinter@sigma-studio.hu

Kivitelező:

Profí Generál, Horváth János

Informatikus:

Zolcsak Klára, belsőépítész
zolcsak.klara@gmail.com

Belső építész:

Bogár Róbert
bsl csoport@t-online.hu

Művészettörténész:

Bor Ferenc
bor_ferenc@yahoo.com